

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКИСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ШИЛЬНЭБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ**

КАРАР

«08» мая 2019 ел

№ 34/5

**Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнэбаш авыл жирлеге жирле
үзидарэ органнары законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлары үзгәрешләренә
мониторинг үткәрү турында нигезләмәне раслау хакында**

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнэбаш авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары тарафыннан кабул ителгән (бастырылган) законнар һәм муниципаль норматив хокукый актлар үзгәрешләренә мониторинг үткәрү буенча Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы жирле үзидарэ органнары эшен камилләштерү максатында, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы уставына таянып,

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнэбаш авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнэбаш авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлары үзгәрешләренә мониторинг үткәрү турында нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнэбаш авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарына:

нормалар ижат итү эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган нигезләмәгә таянырга;

жаваплы затлар буларак билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи инструкцияләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

жаваплы зат буларак билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи инструкцияләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнэбаш авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга, шулай ук аны Интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

5. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнэбаш авыл жирлеге Башлыгы урынбасарына һәм Башкарма комитет Житәкчесенә йөкләргә.

6. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән соң ун көн узгач үз көченә керә.

Шильнэбаш авыл жирлеге Башлыгы
Совет Рәйсе

О.А. Гончарова

Татарстан Республикасы
 Тукай муниципаль районы
 Шильнэбаш авыл жирлеге
 муниципаль берәмлеге Советының
 2019 елның «08» мая 2019 ел.
 34/5 санлы карарына кушымта

**Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнэбаш авыл
 жирлеге жирле үзидарэ органнары законнары һәм муниципаль норматив
 хокукый актлары үзгәрешләренэ мониторинг үткэрү турында
 нигезләмэ**

I. Гомуми нигезләмэлэр

1. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнэбаш авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлары үзгәрешләренэ мониторинг үткэрү (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарэ органнары) жирле үзидарэ органнарының үз вәкаләтләре чикләрендэ муниципаль актларны кабул итүне (бастыруны), үзгәртүне яки үз көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмин итү өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлаштырылган эшчәнлеген күздэ тота.

2. Мониторинг жирле үзидарэ органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарэ органнары мониторинг үткәргәндэ муниципаль берәмлек Советының юридик бүлеге һәм башка жирле үзидарэ органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Мониторинг үткэрү өчен жирле үзидарэ органнарында җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг максатлары:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында, муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, кимчелекләрне, хокукый жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарэ органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

кирәк булмаган (актуальлеген югалткан) яки гамәлдэ кулланылмаган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмэләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәлелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарэ органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар ижат итү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг түбәндәге үзгәрешләренә жыю, гомумиләштэрү, анализлау һәм

бәяләнүне үз эченә ала:

федераль конституцион законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенен бакшка закон актларында;

Россия Федерациясе указлары, Россия Федерациясесе Хөкүмәте карарлары, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка норматив хокукый актларда;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актларында;

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Шильнәбаш авыл жирлеге уставында.

7. Мониторинг үткәрүгә нигез булып тора:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

аерым бер хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү кирәклегенә яки кимчелекләре турында массакуләм мәгълүмат чаралары хәбәре;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында, шул исәптән түбәндәгеләрне үз эченә алган мөрәжәгатъләре:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлар регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

вәкаләтле затлар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә муниципаль актларга коррупциягә каршы эзерләнгән экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, гавами тыңлауларның, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлегә Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә үз компетенциясендә булган мәсьәләләр буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатында, эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг түбәндәгеләргә анализ аша башкарыла:

әлегә нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор актлары.

10. Жирле үзидарә органнарының норматив базасына мониторинг үткәрү, ,

анализлауны гамәлгә ашыру шулай ук мониторинг нәтижәләре буенча башкарылган нормалар ижат итү эше йомгакларын ныгыту максатында, муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы карары нигезендә алып барылуы муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен, мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда), алар түбәндәгеләрне тәмин итә:

Россия Федерациясе белешмә-хокукый системаларына контрольга куелган закон һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

Россия Федерациясе белешмә-хокукый системаларының хокукый жайга салу өлкәләре буенча яңалыклардан мәгълүмат керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан муниципаль актларның законнарға туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатында, башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланылырга мөмкин.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны), үзгәртүне яки үз көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгаруны) тәмин итү өчен, әлегә нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә, мониторингны гамәлгә ашырганда, түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән, зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда, жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәتلәрне хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормаларында коллизия;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

кулланганда, муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда, хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бер төрле практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәتلәргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында закон көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча муниципаль актларга үзгәрешләр кертүгә китерү очрагы ачыкланганда, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актың үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль акт проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актың чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданнарның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы торса, («Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган прокурор жавабы актларынан тыш), мониторинг алар кергән көннән 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать иткән затка хәбәр итә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектың эшләү һәм муниципаль акт кабул итү, әлегә нигезләмәнең 14 пункты өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен жавашлы затлар мониторинг нәтижәләре турында жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисап аеннан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча хисап тотта.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) түбәндәгеләрне үз эенә ала:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрүне башкаручылар турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү вакыты турында мәгълүмат;

хокукий жайга салу предметына кыскача характеристика, мониторинг үткәрүгә нигезләр.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) түбәндәгеләрне үз эченә алырга мөмкин:

хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, гамәлдән чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына керту өчен жиберелә.

Әлеге регистрга керту өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган, аңа кертелмәгән муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча хокукый норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр хәзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукый ижат итү эшчәнлегә өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагында булган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендәге федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплы.

20. Мониторинг йомгаклары буенча тискәре нәтижәләр өчен, шул исәптән гражданнырга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.